

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 563)

Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/533)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

12.4.1993

Sayı : B.02.0.KKG/101-520/03141

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 28.3.1993 tarihinde kararlaştırılan "Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GEREKÇE

6 Haziran 1990 tarihli ve 3655, 3656 sayılı Kanunlarla onaylanması uygun bulunan "Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi" ile "Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü"na Türkiye'nin katılması 1 Ağustos 1990 tarihli ve 90/733 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kararlaştırılmıştır.

Türkiye katılma belgesini Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine 20 Eylül 1991 tarihinde sunmuş ve 19 Aralık 1991 tarihinde de resmen taraf olmuştur.

Montreal Protokolü'nun yürürlüğe girmesinden 1,5 yıl sonra, 27-29 Haziran 1990 tarihlerinde Londra'da yapılan Montreal Protokolü'na taraf ülkeler II. toplantısında taraflar, Protokol'un 2 nci maddesinin 9 uncu fıkrasına uygun olarak Protokol'un EK-A listesinde sıralanan kontrol altındaki maddelerin üretim ve tüketimlerinde bir takım azaltmalar ve ayarlamalar yapmışlardır. Bütün taraflar için bağlayıcı olan ayarlamalar, 7 Mart 1991 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yine aynı toplantıda Viyana Sözleşmesi'nin 9 uncu maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca, Protokol metninde bir takım değişiklikler yapılmıştır. Protokol metninde olduğu gibi tarafların onay, kabul veya katılma belgesi vermesi zorunlu olan ve 10 Ağustos 1992 tarihinde onaylayan ülkeler açısından yürürlüğe giren değişikliklerle, kontrol altına alınan maddelerin sayısı artırılarak, 10 adet diğer tamamen halojenli GFC'ler, karbon tetraklorür ve 1,1,1-trikloreten (metilkloroform) yeni oluşturulan Protokol'un EK-B listesine dahil edilmiş, bu maddeler için ayrı ayrı kontrol önlemleri getirilmiştir.

Değişikliklerle, Protokol'un metninde yer alan taraf olmayan devletlerle ticaretin kontrolü bütün bu maddeleri de içine alacak biçimde yeniden düzenlenmiştir. Yine bu değişikliklerle, Sekreteryaya kontrol altındaki maddelere ilişkin üretim, ithalat ve ihracat konusundaki rapor verme yükümlülüğü Protokol'un EK-A' listesinde yer alan maddelerin yanısıra EK-B ve EK-C (geçiş maddeleri) de yer alan maddeleri de içine alacak biçimde genişletilmiştir.

Londra toplantısında yapılan değişikliklerin en önemli sonuçlarından birisi, metinde, Teknik Yardım başlıklı 10 uncu maddenin tamamen değiştirilerek Madde 10 uncu Finans Mekanizması ve Madde 10-A Teknoloji Transferi olarak yeniden düzenlenmesidir. Buna göre, gelişme yolundaki ülkelerin Protokol hükümlerine uyumunun sağlanabilmesi için, gelişmiş ülkelerin katkılarından meydana gelen bir Çok-taraflı Ara Fon kurulmuştur. Böylece, gelişme yolundaki ülkeler Protokol'e uyumda maruz kalacakları ek maliyetleri Çok-taraflı Ara Fon veya ikili veya bölgesel işbirliği olanakları yoluyla karşılama imkânına sahip olmuşlardır. Yeniden düzenlenen Madde 10-A ile de, tarafların çevre açısından güvenli ikame maddelerin ve ilgili teknolojilerin gelişme yolundaki ülkelere transferlerinin kolaylaştırılması hususlarında bütün tedbirleri almaları zorunlu kılınmıştır.

Ülkemizin Protokol'e uyumunun sağlanabilmesi ve Çok-taraflı Ara Fon'dan finansal destek alınmasına olanak sağlanması amacıyla Dünya Bankası ile birlikte 1990 yılında başlatılan "Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin Azaltılmasına Dair Türkiye Ülke Programı" hazırlanması çalışmaları 1992 yılında tamamlanarak, Program Çok-taraflı Ara Fon İcra Komitesine sunulmuş ve Program, Komitenin 19-21 Ekim 1992 tarihlerinde yaptığı 8 inci toplantıda kabul edilmiştir.

Çok-taraflı Ara Fon İcra Komitesi "Ülke Programı" ile birlikte, Programda yeralan projelerden bir bölümüne de Dünya Bankası aracılığı ile hibe şeklinde Fon'dan finansal destek sağlamayı kabul etmiştir. Buna göre; bir ev tipi buzdolabı üreticisi Türk firmasının üretimde ozon tabakasına zarar vermeyen maddeleri kullanabilmesi için, firmanın üretim teknolojisinin değiştirilmesi ve hükümet faaliyetlerinin uygulanmasında yardımcı olmak üzere finansal destek sağlanmasını içeren projeler Çok-taraflı Ara Fon'dan destek alacaktır.

Bu meyanda, yapılan sözkonusu değişikliklere ülkemizin de taraf olması büyük önem taşımaktadır. Özellikle değişikliklerle yeniden düzenlenen taraf olmayan devletlerle ticaretin kontrolü başlıklı 4 üncü madde kapsamına alınan ve Ek-B listesinde sıralanan kontrol altındaki maddelerin de taraf olmayan devletlerle yapılacak ticaretine birtakım sınırlama ve yasaklamalar getirilmesi değişikliklere taraf olmayan ülkemizdeki bu maddeleri kullanan sektörleri zor durumda bırakacaktır.

Değişikliği onaylamayan Türkiye'nin 10 Ağustos 1992 tarihinde yürürlüğe giren ve bu değişikliği onaylayan taraflar için bağlayıcı olan 4 üncü maddenin 2 Ek fıkrası uyarınca, taraflar bu fıkranın yürürlüğe girmesinden 1 yıl sonra değişikliklerle kontrol altına alınan Ek-B listesinde sıralanan ozon tabakasını incelten maddelerin taraf olmayan devletlere ihracatını yasaklayacaktır. Bu aşamada, Protokol'a taraf olan Türkiye, sözkonusu fıkrayı onaylamamış olduğu için genelde bu fıkrayı onaylamış devletlerden ithal ettiği bu maddeleri 10 Ağustos 1993 tarihinden sonra ithal edememe durumuyla karşı karşıya kalacaktır.

Bunların yanısıra, yukarıda da bahsedildiği üzere Türkiye, Londra'da yapılan toplantı değişiklikleri sonucu oluşturulan Çok-taraflı Ara Fon mekanizması çerçevesinde Protokol'e uyumu

sağlayabilmek için 6 Milyon ABD Doları üzerindeki meblağı Fon'dan hibe şeklinde almaktadır. Halihazırda ülke programı onaylanan 9 ülkeden biri olan ülkemizde, Çin'den sonra en büyük finansman desteği sağlanmış bulunmaktadır. Halen Hazine ve Dışicaret Müsteşarlığı ülkemize sağlanan hibenin kullanımı ile ilgili esasların tespiti için Dünya Bankası ile çalışmaları sürdürülmektedir.

Anılan Fon'dan daha fazla finansal destek alınabilmesi ve diğer ikili ve bölgesel işbirliği yollarının geliştirilebilmesi için, Türkiye'nin ozon tabakasını korumaya kesin kararlı olduğunu göstermesi gerekmektedir. Bunun için de Türkiye'nin değişiklikleri onaylayarak, "değişikliklerle oluşturulan finans mekanizmasından, değişiklikleri onaylamadan finansal destek almak" olarak yorumlanabilecek bir çelişkiyi gidermesi gerekmektedir. Çünkü Çok-taraflı Fon 23-25 Kasım 1992 tarihlerinde Kopenhag'da yapılan Montreal Protokolü 4 üncü Taraf ülkeler toplantısında alınan kararlar çerçevesinde resmen kurulmuştur ve 1 Ocak 1993 tarihinden itibaren operatif hale getirilecektir.

Bütün bunların ışığında, gerek sözkonusu maddeleri ithal edememe durumuyla karşı karşıya kalarak, sanayiciyi zor durumda bırakmamak ve oluşturulan Çok-taraflı Fon'dan daha başka projeler için de finansal destek sağlayabilmek ve böylece Protokol'e uyumda maruz kalınacak ek maliyetler için ulusal kaynakların dışında kaynaklar bulabilmek için Türkiye'nin Protokol değişikliklerini onaylaması gerekmektedir.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu

Esas No. : 1/533

1.12.1993

Karar No. : 28

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca Komisyonumuza havale edilen "Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 25.11.1993 tarihli 2 nci Birleşiminde Dışişleri, Sağlık ve Çevre, Adalet Bakanlıkları temsilcilerinin katılmasıyla incelenip görüşülmüştür.

3656 sayılı Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolüne Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun uyarınca Türkiye, Montreal sözleşmesine 19 Aralık 1991 tarihinde taraf olmuştur. Anılan sözleşmede bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden bazıları; teknoloji transferi ile çok taraflı Ara Fon kurulmasına yönelik hükümlerdir.

Gelişme yolundaki ülkelerin protokol hükümlerine uyumunun sağlanabilmesi için, gelişmiş ülkelerin katkılarından meydana gelen çok taraflı Ara Fondan, gelişme yolundaki ülkelere hibe şeklinde finansal destek sağlanması imkânı getirilmiştir.

Diğer taraftan; kontrol altındaki maddelerin, taraf olan Devletlerle taraf olmayan Devletler arasında yapılacak ticaretine, birtakım sınırlama ve yasaklamalar getirilmiştir. Ülkemizin sözkonusu değişikliklere taraf olmaması nedeniyle bu maddeleri kullanan sektörlerimiz zor durumda kalmışlardır.

Gerek sözkonusu maddelerin ithal edilebilmesi ve gerekse protokole uyumda maruz kalınacak ek maliyetler için ulusal kaynakların dışında kaynak bulmayı sağlayan protokol değişikliğinin onaylanması Komisyonumuzca olumlu bulunmuş, katılanların oy birliği ile tasarının tümü ve maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Ahmet Küçükkel</i>	<i>Ali Uyar</i>
Elazığ	Hatay
Sözcü	Kâtip
<i>Emin Kul</i>	<i>M. Kâzım Dinç</i>
İstanbul	Kocaeli
Üye	Üye
<i>Ibrahim Özsoy</i>	M. Salim Ensarioğlu
Afyon	Diyarbakır
Üye	İmzada bulunamadı
<i>Mustafa Kul</i>	Üye
Erzincan	<i>Mustafa Balcılar</i>
Üye	Eskişehir
<i>Ergun Özdemir</i>	Üye
Giresun	<i>Mustafa Zeydan</i>
Üye	Hakkâri
<i>Fevzi Arıcı</i>	Üye
İçel	<i>Ali Su</i>
Üye	İçel
<i>Selahattin Karademir</i>	Üye
Kahramanmaraş	<i>Hacı Filiz</i>
Üye	Kırıkkale
<i>Güler İleri</i>	Üye
Tokat	<i>A.Feyzi İnceöz</i>
	Tokat

Üye

Kemalettin Göktas

Trabzon

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/533

Karar No. : 23

21.1.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 12.1.1994 tarihli 7 nci Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Çevre Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 563)

Bilindiği gibi Türkiye “Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi” ile “Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Proktokolu”na 19 Aralık 1991 tarihinde resmen taraf olmuştur.

Montreal Protokolü'nün yürürlüğe girmesinden sonra Protokol metninde birtakım değişiklikler yapılmış, kontrol altına alınan maddelerin sayısı artırılarak bu maddeler için ayrı ayrı kontrol önlemleri getirilmiştir.

Ayrıca gelişme yolundaki ülkelerin, Protokol hükümlerine uyum sağlayabilmeleri için gelişmiş ülkelerin katkılarından meydana gelen bir Çok Taraflı Ara Fon kurulmuştur. Böylece gelişmekte olan ülkeler Protokol'a uyum sırasında maruz kalacakları ek maliyetleri telafi imkânına sahip olmuşlardır.

Ülkemizin, Protokol'a uyum sağlayabilmesi ve Çok Taraflı Ara Fon'dan finansal destek sağlanması amacıyla Dünya Bankası ile birlikte ülke programı hazırlanmış ve kabul edilmiştir.

Anlaşma Tasarısı Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca Komisyonumuzca, Protokol metninde yer alan değişikliklerle, kontrol altındaki maddelerin ticaretine getirilecek kısıtlamaların Ülkemizdeki bazı sektörleri zor durumda bırakabileceği düşünülerek ve Çok Taraflı Ara Fon'dan daha fazla finansal destek sağlanabilmesi için Tasarının, İçtüzüğü'nün, 53 üncü maddesi uyarınca öncelikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz Genel Kurul'un onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Erdal İnönü
İzmir
Üye
İsmet Sezgin
Aydın
Üye
Hüsamettin Örücü
Bursa
Üye
Engin Güner
İstanbul

Üye
Tunç Bilget
Aydın
Üye
Kâmrân İnan
Bitlis
Üye
Şerif Ercan
Edirne
Üye
Ali Eser
Samsun

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 16 Eylül 1987 tarihinde Montreal'de imzaya açılan Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü'nda 29 Haziran 1990 tarihinde Londra'da yapılan değişikliğin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>S. Demirel</i> Başbakan	
Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.	Devlet Bakanı
<i>Prof. E. İnönü</i>	<i>C. Çağlar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. T. Çiller</i>	<i>E. Ceyhan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>İ. Töz</i>	<i>A. Gönen</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. T. Akyol</i>	<i>G. Ergenekon</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>O. Kılıncıoğlu</i>	<i>M. Kahraman</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Ö. Barutçu</i>	<i>M. A. Yılmaz</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>E. Şahin</i>	<i>Ş. Ercan</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>M. Batallı</i>	<i>M. S. Oktay</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>N. Ayaz</i>	<i>İ. Sezgin</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye ve Gümrük Bakanı
<i>H. Çetin</i>	<i>S. Oral</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı
<i>K. Toptan</i>	<i>Prof. O. Kumbaracıbaşı</i>
Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>Y. Aktuna</i>	<i>Y. Topçu</i>
Tarım ve Köy İşleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı
<i>N. Cevheri</i>	<i>M. Moğultay</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
<i>M. T. Köse</i>	<i>E. Faralyalı</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı
<i>D. F. Sağlar</i>	<i>Prof. A. Ateş</i>
Orman Bakanı	Çevre Bakanı
<i>V. Tanır</i>	<i>B. D. Akyürek</i>

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

OZON TABAKASINI İNCELTEN MADDELERE DAİR MONTREAL PROTOKOLU DEĞİŞİKLİĞİ

MADDE 1 : DEĞİŞİKLİK

A. Giriş Paragrafları

1. Protokol'un 6 ncı giriş paragrafı aşağıdaki fıkrayla değiştirilecektir :

Ozon tabakasını incelten maddeleri bilimsel gelişmelere, ekonomik ve teknik imkânlarla bağlı olarak ve gelişme yolundaki ülkelerin gelişmeye olan ihtiyaçlarını akılda tutarak ortadan kaldırmayı nihai hedef olarak benimseyip, bu maddelerin dünya üzerindeki yayılmalarını adil bir şekilde kontrol edebilmek için gerekli tedbirleri alarak ozon tabakasını korumaya kararlı olarak,

2. Protokol'un 7 nci giriş paragrafı aşağıdaki fıkrayla değiştirilecektir :

Gelişme yolundaki ülkelerin bu maddelere ilişkin taleplerinin karşılanabilmesi için ek maddî kaynaklar ve uygun teknolojilere ulaşma olanaklarını da içeren özel koşullar gerektiğini, bunun için gerekli fonların büyüklüğünün tahmin edilebileceğini akılda tutarak ve fonların bilimsel olarak ortaya konulan ozon tabakasının incelenmesi probleminin ve bunun zararlı etkileriyle dünyanın mücadele edebilme gücünde önemli değişiklikler yapacağını hatırlatarak,

3. Protokol'un 9 uncu giriş paragrafı aşağıdaki fıkrayla değiştirilecektir :

Ozon tabakasını incelten maddelerin yayılmalarının azaltılması ve kontrol altına alınmasına yönelik alternatif teknolojilerin araştırılması, geliştirilmesi ve transferinde gelişme yolundaki ülkelerin ihtiyaçlarını da gözönüne alacak şekilde uluslararası işbirliğini artırmanın önemini dikkate alarak,

B. Madde 1 : Tanımlar

1. Protokol'un 1 inci maddesinin 4 üncü fıkrası aşağıdaki fıkrayla değiştirilecektir :

4. "Kontrol Altındaki Madde" ister tek başına, isterse karışım halinde bulunsun, bu Protokol'un Ek-A veya Ek-B'sinde sıralanan herhangi bir maddedir. Bu tanım ilgili Ek'de belirtilmediği sürece, bu maddelerin izomerlerini kapsar, ancak bu maddenin depolanması veya taşınması sırasında kullanılan kaptakinden başka, üretimi yapılmış bir ürünün içinde bulunan herhangi bir kontrol altındaki madde veya karışımını tanımlamakta kullanılmaz.

2. Protokol'un 1 inci maddesinin 5 inci fıkrası aşağıdaki fıkrayla değiştirilecektir :

5. "Üretim" üretilen kontrol altındaki maddenin miktarından Taraflarca tespit edilecek teknolojiler yoluyla ortadan kaldırılan madde miktarının ve kimyasal bir işlem yoluyla diğer kimyasal maddelerin üretiminde tamamen kullanılan miktarın çıkarılmasıyla elde edilen miktardır. Yeniden işlenen ve tekrar kullanılan miktarlar "üretim" olarak değerlendirilmeyecektir.

3. Aşağıdaki fıkra Protokol'un 1 inci maddesinin sonuna 9 uncu fıkra olarak eklenecektir :

9. "Geçiş Maddesi" ister tek başına isterse karışım halinde bulunsun, bu Protokol'e ait Ek-C'de sıralanan herhangi bir maddedir. Bu tanım, Ek-C'de aksi belirtilmediği sürece, bu maddelerin izomerlerini kapsar, ancak bu maddelerin depolanması ve taşınması için kullanılan kaptakinden başka, üretimi yapılmış bir ürünün içinde bulunan herhangi bir geçiş maddesini veya karışımını tanımlamakta kullanılmaz.

C. Madde 2 fıkrası 5

Protokol'un 2 nci maddesinin 5 inci fıkrası aşağıdaki fıkrayla değiştirilecektir :

5. Tarafların herhangi biri, bir veya daha fazla kontrol dönemlerinde Madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde belirtilen kendisine ait hesaplanmış üretim seviyesinin bir bölümünü diğer bir taraf devlete devredebilir, ancak ilgili taraf devletlerin hesaplanan toplam bileşik üretim seviyeleri bu maddelerde belirtilen sınırları aşmamalıdır. Böyle bir üretim devri, ilgili tarafların her birince, bu devrin şartları ve uygulanacağı dönem de belirtilecek biçimde Sekreterya'ya bildirilecektir.

D. Madde 2 fıkrası 6

2. Maddenin 6 ıncı fıkrasında ilk olarak karşılaşılan "kontrol altındaki maddelerin" kelimelerinin önüne aşağıdaki şu ibare ilave edilecektir :

Ek-A veya Ek-B'deki,

E. Madde 2 fıkrası 8 (a)

Protokol'un 2 nci maddesi 8 (a) fıkrasında, geçen her "bu madde" kelimesinin ardına aşağıdaki ibare eklenecektir :

ve madde 2A'dan Madde 2E'ye kadar olan maddeler,

F. Madde 2 fıkrası 9 (a) (i)

Protokol'un 2 nci maddesi 9 (a) (i) fıkrasındaki "Ek-A'da" kelimesinden sonra, aşağıdaki ibare eklenecektir :

ve/veya Ek-B'de,

G. Madde 2 fıkrası 9 (a) (ii)

Aşağıdaki kelimeler Protokol'un 2 nci maddesi 9 (a) (ii) fıkrasından çıkartılacaktır :
1986 seviyelerine oranla,

H. Madde 2 fıkrası 9 (c)

Aşağıdaki ibare Protokol'un 2 nci maddesinin 9 (c) fıkrasından çıkartılacak :

Tarafların kontrol altındaki madde tüketimlerinin en az yüzde ellisini temsil eden devletlerin bulunduğu ve oy kullandığı,

ve şu ibareyle değiştirilecektir :

Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci paragrafına uygun faaliyet gösteren taraf devletlerin çoğunluğunun bulunduğu ve oy kullandığı ve bu paragrafta uygun faaliyet göstermeyen taraf devletlerin çoğunluğunun bulunduğu ve oy kullandığı,

I. Madde 2 fıkrası 10 (b)

Protokol'un 2 nci maddesinin 10 (b) fıkrası çıkartılacak ve 2 nci maddenin 10 (a) fıkrası, bu maddenin 10 uncu fıkrası olacaktır.

J. Madde 2 fıkrası 11

Protokol'un 2 inci maddesinin 11 inci fıkrasında geçen her "bu Madde" kelimesinin ardına, aşağıdaki ibare eklenecektir :

ve madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddeler,

K. Madde 2C : Diğer Tamamen Halojenlenmiş CFC'ler

Aşağıdaki fıkralar; Protokol'e Madde 2C olarak eklenecektir :

Madde 2C : Diğer Tamamen Halojenlenmiş CFC'ler

1. Tarafların her biri 1 Ocak 1993 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 aylık dönemde, Ek B Grup I'de sıralanan kontrol altındaki maddelerin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyelerinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin % 80'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddelerin bir veya daha fazlasını üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddelerin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyelerinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 80'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

2. Tarafların her biri 1 Ocak 1997 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 aylık dönemde, Ek-B Grup I'de sıralanan kontrol altındaki maddelerin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyelerinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin % 15'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddelerin bir veya daha fazlasını üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddelerin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyelerinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 15'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

3. Tarafların her biri 1 Ocak 2000 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 aylık dönemde, Ek-B Grup I'de sıralanan kontrol altındaki maddelerin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyelerinin sıfırı aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddelerin bir veya daha fazlasını üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddelerin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyelerinin sıfırı aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 15'i kadar aşılabilir.

L. Madde 2D : Karbon Tetraklorür

Aşağıdaki fıkralar, Protokol'e Madde 2D olarak eklenecektir :

Madde 2D : Karbon Tetraklorür

1. Tarafların her biri 1 Ocak 1995 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 aylık dönemde, Ek B Grup II'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin % 15'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 15'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

2. Tarafların her biri 1 Ocak 2000 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 dönemde, Ek-B Grup II'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin sıfırı aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde, bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin sıfırı aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 15'i kadar aşılabilir.

M. Madde 2E : 1.1.1 - Trikloretan (Metil Kloroform)

Aşağıdaki fıkralar, Protokol'e Madde 2E olarak eklenecektir :

Madde 2E : 1.1.1 - Trikloretan (Metil Kloroform)

1. Tarafların her biri 1 Ocak 1993 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 dönemde, Ek-B Grup III'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesini aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesini aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

2. Tarafların her biri 1 Ocak 1995 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 dönemde, Ek B Grup III'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin % 70'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 70'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

3. Tarafların her biri 1 Ocak 2000 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 aylık dönemde, Ek B Grup III'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin % 30'unu aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 30'unu aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

4. Tarafların her biri 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 dönemde, Ek B Grup III'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin sıfırı aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin sıfırı aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 15'i kadar aşılabilir.

5. Taraflar 1992 yılında bu maddede belirtilenden daha hızlı bir azaltma programının uygulanabilirliğini gözden geçireceklerdir.

N. Madde 3 : Kontrol seviyelerinin hesaplanması

1. Protokol'un 3 üncü maddesinde yer alan "2 nci ve 5 inci maddelerin" ibaresindeki "2 nci" kelimesinden sonra aşağıdaki ibare eklenecektir :

Madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerin

2. Protokol'un 3 üncü maddesinde her geçen "Ek-A" kelimesinden sonra aşağıdaki kelimeler eklenecektir :

veya Ek-B,

O. Madde 4 : Taraf olmayan devletlerle yapılan ticaretin kontrolü

1. Protokol 4 üncü maddesinin 1'den 5'e kadarki fıkraları, aşağıdaki fıkralarla değiştirilecektir :

1. Tarafların her biri 1 Ocak 1990 tarihinden itibaren, bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddelerin ithal edilmesini yasaklayacaktır.

1. Tekrar Tarafların her biri bu fıkranın yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten, Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddelerin ithal edilmesini yasaklayacaktır.

2. Tarafların her biri 1 Ocak 1993 tarihinden itibaren, bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devlete Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddelerin ihraç edilmesini yasaklayacaktır.

2. Tekrar Tarafların her biri, bu fıkranın yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devlete Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddelerin ihraç edilmesini yasaklayacaktır.

3. Taraflar 1 Ocak 1992'ye kadar, Sözleşme'nin 10 uncu maddesinde belirtilen işlemlere uygun olarak Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddeleri içeren ürünlerin listesini bir Ek halinde hazırlayacaklardır. Bu Ek'e prosedüre uygun bir şekilde itiraz etmeyen tüm taraf devletler söz konusu Ek'in yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten söz konusu ürünlerin ithal edilmesini yasaklayacaklardır.

3. Tekrar Taraflar bu fıkranın yürürlüğe girmesinden sonraki üç yıl içerisinde Sözleşme'nin 10 uncu maddesinde belirtilen işlemlere uygun olarak Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddeleri içeren ürünler listesini bir Ek halinde hazırlayacaklardır. Bu Ek'e prosedüre uygun bir şekilde itiraz etmeyen tüm taraf devletler söz konusu Ek'in yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten söz konusu ürünlerin ithal edilmesini yasaklayacaklardır.

4. Taraflar 1 Ocak 1994'e kadar bu Protokol'e taraf olmayan devletlerden Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddeler ile üretilen fakat bu maddeleri içermeyen ürünlerin ithalini yasaklanmasının veya kısıtlanmasının mümkün olup olmadığını tespit edeceklerdir. Mümkün gördüğü takdirde taraflar Sözleşme'nin 10 uncu maddesinde belirtilen işlemlere uygun olarak bu tür ürünleri belirten bir Ek hazırlayacaklardır. Bu Ek'e prosedüre uygun bir şekilde itiraz etmeyen tüm taraf devletler, söz konusu Ek'in yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten sözkonusu ürünlerin ithal edilmesini yasaklayacaklardır.

4. Tekrar Taraflar bu fıkranın yürürlüğe girmesinden sonraki beş yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan devletlerden Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddeler ile üretilen fakat bu maddeleri içermeyen ürünlerin ithalinin yasaklanmasının veya kısıtlanmasının mümkün olup olmadığını tespit edeceklerdir. Mümkün görüldüğü takdirde taraflar Sözleşme'nin 10 uncu maddesinde belirtilen işlemlere uygun olarak bu tür ürünleri belirten bir Ek hazırlayacaklardır. Bu Ek'e prosedüre uygun bir şekilde itiraz etmeyen tüm taraf devletler, söz konusu Ek'in yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten sözkonusu ürünlerin ithal edilmesini yasaklayacak ve kısıtlayacaklardır.

5. Tarafların her biri, bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devlete kontrol altındaki maddelerin üretiminde kullanılan ve üretimde bu maddeleri kullanan teknolojilerin ihraç edilmesinin önüne geçebilmek için uygun olan tüm aşamaları taahhüt eder.

2. Protokol'un 4 üncü maddesinin 8 inci fıkrası aşağıdaki fıkrayla değiştirilecektir :

8. Tarafların bir toplantısında bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletin bu maddeye, madde 2, madde 2A'dan 2E'ye kadarki maddelere tümüyle uyduğu tespit edildiği ve bu devlet 7 nci maddede belirtilen verileri sunduğu takdirde, bu maddenin hükümleriyle sınırlı kalınmaksızın söz konusu devletten 1, 1 Tekrar, 3, 3 Tekrar, 4 ve 4 Tekrar fıkralarında belirtilen ithalatın, ve bu devlete 2 ve 2 Tekrar fıkralarında belirtilen ihracatın yapılmasına izin verilebilir.

3. Aşağıdaki fıkra, Protokol'un 4 üncü maddesine 9 uncu fıkra olarak eklenecektir :

9. Bu maddenin amaçları çerçevesinde "Bu Protokol'e taraf olmayan devlet" terimi, kontrol altındaki herhangi bir maddenin bu madde için belirlenen kontrol önlemleri tarafından kısıtlanmasını kabul etmeyen bir devlet veya bölgesel ekonomik bütünleşme örgütünü kapsayacaktır.

P. Madde 5 : Gelişme Yolundaki Ülkelerin Özel Durumları

Protokol'un 5 inci maddesi aşağıdaki fıkralarla değiştirilecektir :

1. Gelişme yolundaki ülkelerden biri olan ve bu Protokol'un kendisi için yürürlüğe girdiği tarihte veya 1 Ocak 1999'a kadar ki herhangi bir tarihte, Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddelere ait kişi başına hesaplanmış tüketim seviyesi yılda 0.3 kilogram'ın altında olan bir taraf devlet temel iç talebini karşılayabilmek için madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde belirtilen kontrol önlemlerine uyma yükümlülüğünü bu maddelerde belirtilen tarihlerden on yıl sonraya erteleyebilecektir.

2. Ancak bu maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren herhangi bir taraf devletin Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddelere ait hesaplanmış tüketim seviyesi yılda kişi başına 0.3 kilogramı, Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddelere ait hesaplanmış tüketim seviyesi yılda kişi başına 0.2 kilogramı aşamayacaktır.

3. Bu maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren taraf devletler, Madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde belirtilen kontrol önlemlerini yerine getirirken :

(a) Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddeler için, kontrol önlemlerine uygunluğunun tespitinde esas olmak üzere, 1995 ve 1997 yıllarını da kapsayan döneme ait hesaplanmış tüketim seviyesi yıllık ortalamasını veya kişi başına 0.3 kilogramlık hesaplanmış tüketim seviyesini (bunlardan hangisi daha düşükse onu);

(b) Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddeler için, kontrol önlemlerine uygunluğunun tespitinde esas olmak üzere, 1998 ve 2000 yıllarını da kapsayan döneme ait hesaplanmış tüketim seviyesi yıllık ortalamasını veya kişi başına 0.2 kilogramlık hesaplanmış tüketim seviyesini (bunlardan hangisi daha düşükse onu)

temel almak hakkına sahip olacaktır.

4. Bu Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren taraf devletlerden herhangi biri, Madde 2A'dan 2E'ye kadar olan Maddelerde belirtilen kontrol önlemlerinin kendisi için yürürlüğe girmesinden önce, kontrol altındaki bu maddelerden yeterli miktarda elde edemeyeceğini tespit ederse, bu durumu Sekreteryaya'ya bildirebilir. Sekreteryaya derhal böyle bir bildirin kopyasını konunun gelecek toplantıda ele alınması ve uygun eylemlere karar verilmesi için taraflara iletacaktır.

5. Bu Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren taraf devletlerin Madde 2A'dan 2E'ye kadar olan Maddelerde belirtilen kontrol önlemlerine uyma yükümlülüklerini yerine getirebilme kapasitelerinin geliştirilmesi ve bu kontrol önlemlerinin sözkonusu taraf devletlerce yerine getirilmesi; Madde 10'la sağlanan ekonomik işbirliği ve Madde 10 A ile sağlanan teknoloji transferinin etkili bir biçimde uygulanmasına bağlıdır.

6. Bu Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren taraf devletlerin herhangi biri herhangi bir tarihte, mümkün olan bütün tedbirleri almış olmasına rağmen Madde 10 ve Madde 10 A'nın yetersiz yürütülmesinden dolayı, Madde 2A'dan 2E'ye kadar olan Maddelerde belirtilen yükümlülüklerin birini veya tümünü yerine getiremediğini yazılı olarak Sekreteryaya'ya bildirebilir. Sekreteryaya bu Maddenin 5 inci fıkrasını gözönüne alarak, hemen bu bildirin bir kopyasını gelecek toplantıda konunun görüşülebilmesi ve uygun eylemlere karar verilebilmesi amacıyla taraflara iletacaktır.

7. Yukarıdaki 6 ncı fıkrada sözü edilen uygun eylemlerin belirlendiği taraflar toplantısı ile bildirin yapıldığı tarih arasındaki dönem süresince veya tarafların karar vereceği daha ileriki bir dönem dahilinde; 8 inci Madde'de sözü edilen ve Protokol hükümlerine uymadığı tespit edilen taraf devletlere uygulanacak işlemler, bildiri yapan taraf devlete uygulanmayacaktır.

8. 1995'den daha geç olmamak üzere bir Taraflar Toplantısı, bu Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren taraf devletlerin, ekonomik işbirliği ve onlara yapılacak teknoloji transferinin etkili uygulanmasını da kapsayan durumlarını belirleyecek ve bu devletlere uygun kontrol önlemlerinin programı hakkında gerekliliğine inanılan revizyonları kabul edecektir.

9. Bu Maddenin 4, 6 ve 7 nci fıkralarında bahsedilen tarafların kararları; 10 uncu Maddeyle belirlenen ve karar alınırken uygulanan prosedüre uygun olarak alınacaktır.

Q Madde 6 : Kontrol önlemlerinin değerlendirilmesi ve gözden geçirilmesi

Protokol'un 6 ncı Maddesinde geçen "2 inci Maddede" kelimesinin ardına;

Madde 2A'dan 2E'ye kadar olan Maddelerde

"kontrol önlemlerini" kelimelerinin ardına ise;

ve Ek-C Grup I'de sıralanan geçiş maddelerinin üretimi, ihracatı ve ithalatı hakkındaki durumu, ibareleri eklenecektir.

R. Verilerin Rapor Edilmesi

Protokol'un 7 inci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Her Taraf Devlet Protokol'e taraf olduktan sonraki üç ay içerisinde Sekreteryaya'ya Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddelerin her birisi için 1986 yılı üretim, ithalat ve ihracatıyla ilgili istatistik verilerini, gerçek veriler temin edilemediği takdirde bunlara ilişkin en iyi tahmini rakamlarını sunacaktır.

2. Her Taraf Devlet Ek-B'de sıralanan maddelere ait önlemlerin kendisi için yürürlüğe girmesinden sonraki 3 aylık süreyi aşmamak kaydıyla Sekreteryaya, Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddeler ile Ek-C Grup I'de sıralanan geçiş maddelerinin her birisi için 1989 yılı üretim, ithalat ve ihracatıyla ilgili istatistiki verilerini, gerçek veriler temin edilemediği takdirde bunlara ilişkin en iyi tahmini rakamlarını sunacaktır.

3. Her taraf devlet Ek-B'de sıralanan maddelere ait önlemlerin kendisi için yürürlüğe girdiği yıl ve daha sonraki her yıla ait Ek-A ve Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddelerle, Ek-C Grup I'de sıralanan geçiş maddelerinin her biri için, 1 inci Maddenin 5 inci fıkrası uyarınca kendisine ait yıllık üretimleri ile ilgili istatistiki verileri ve ayrı ayrı belirtmek üzere;

— Bir kimyasal işlemde kullanılan ozon tabakasını incelten madde miktarlarına ait,

— Taraflarca onaylanacak teknolojilerle bertaraf edilen madde miktarlarına ait,

— Taraf devletlerden yapılan ithalat ve bunlara yapılan ihracata ve taraf olmayan devletlerden yapılan ithalat ve bu devletlere yapılan ihracata ait,

İstatistiki verilerini Sekreteryaya sunacaklardır. Veriler ait oldukları yılın bitiminden sonraki 9 aylık süreyi aşmadan Sekreteryaya iletilecektir.

4. Madde 2, fıkra 8 (a)'ya uygun faaliyet gösteren taraflar için, sözkonusu tarafların üyesi oldukları bölgesel ekonomik bütünleşme örgütünün örgüt içinde ve bu örgüte üye olmayan devletlerle yapılan ithalat ve ihracata ait verileri sağlaması durumunda, bu Maddenin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarında belirtilen ithalat ve ihracata ait istatistiki veri sunma koşulu yerine getirilmiş olacaktır.

S. Madde 9 : Araştırma, geliştirme, halkın bilinçlendirilmesi ve bilgi değişimi

Protokol'un 9 uncu Maddesinin 1 (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilecektir :

(a) Kontrol altındaki maddelerin ve geçiş maddelerinin muhafazası, geri kazanılması, yeniden işlenmesi veya bertaraf edilmesi hususlarında iyileştirme sağlayabilecek veya bu maddelerin emisyonlarını azaltan en iyi teknolojiler,

T. Madde 10 : Finans mekanizması

Protokol'un 10 uncu Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilecektir :

Madde 10 : Finans Mekanizması

1. Taraflara, Protokol'un 5 inci Maddesinin 1 inci paragrafı altında faaliyet gösteren taraf devletlerin Protokol Madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde belirtilen kontrol önlemlerine uyumlarını sağlamak için, teknoloji, transferi de dahil olmak üzere bu devletlere finansal ve teknik işbirliği sağlamak amacıyla bir mekanizma oluşturacaklardır. 5 inci Maddenin 1 inci fıkrası altında faaliyet gösteren taraf devletlerin Protokol kontrol önlemlerine uymalarını sağlamak amacıyla, bu devletlere yapılacak diğer finans transferine ek, iştiraklerden oluşan bu mekanizma, sözkonusu devletlerin üzerinde mutabakata varılmış bütün ek maliyetlerini karşılayacaktır. Taraflar toplantısı ek maliyetlerin kategorilerini gösteren bir listeye karar verecektir.

2. 1 inci fıkra uyarınca oluşturulan bu mekanizma, çok taraflı bir Fonu kapsayacaktır. Bu mekanizma diğer çok taraflı, bölgesel ve ikili işbirliği yollarını da içerebilir.

3. Çok-tarafli fon :

(a) Taraflar tarafından belirlenen kriterlere göre üzerinde anlaşmaya varılmış ek maliyetleri hibe veya ayrıcalık esasına göre (hangisi uygunsa) karşılayacaktır;

(b) Şu amaçlar doğrultusunda takas-ofisi işlevlerini finanse edecektir :

(i) 5 inci maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren taraf devletlere ülke özel çalışmalar ve diğer teknik işbirliği aracılığıyla, bu tarafların işbirliği ihtiyaçlarının tanımlanmasına yardım etmek;

(ii) Tanımlanan bu ihtiyaçların karşılanması için teknik işbirliğini kolaylaştırmak;

(iii) 9 uncu madde uyarınca sağlanan bilgi ve ilgili materyalleri dağıtmak ve gelişme yolundaki taraf devletlerin faydalanması için seminerler, eğitim oturumları ve diğer ilgili faaliyetleri düzenlemek,

(iv) Gelişme yolundaki taraf devletler için elverişli diğer çok taraflı, bölgesel ve ikili işbirliği yollarını kolaylaştırmak ve izlemek.

(c) Çok-tarafli Fonun sekreterliğine ait hizmetleri ve ilgili destek giderlerini finanse edecektir.

4. Çok-tarafli Fon, Fon'un ayrıntılı politikalarına karar verecek olan tarafların otoriteyle işleyecektir.

5. Taraflar, çok-tarafli fonun amaçlarına ulaşmasını sağlamak amacıyla, özel çalışma politikaları, rehberler ve idari düzenlemeler ile kaynak harcamalarını da içeren uygulamaların geliştirilmesi ve izlenmesi için bir İcra Komitesi oluşturacaklardır. İcra Komitesi, tarafların karar verdiği referans şartlarında belirlenen görev ve sorumlulukları Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası), Birleşmiş Milletler Çevre Programı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı veya uzmanlık alanlarına bağlı olarak diğer uygun kuruluşlarla işbirliği yaparak ve bu kuruluşların yardımıyla yerine getirecektir. Protokol'un 5 inci maddesi 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren ve göstermeyen tarafların dengeli bir biçimde temsil edilmesi esasına göre seçilecek olan İcra Komitesi üyeleri taraflarca onaylanacaktır.

6. Çok-tarafli Fon, Birleşmiş Milletler matrah ölçeği esasına göre 5 inci Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet göstermeyen taraf devletlerin konvertible para veya bazı durumlarda ülkelerin aynı ve/veya kendi ulusal paraları ile yapacakları iştiraklerle finanse edilecektir. Diğer tarafların bu Fona iştirakleri teşvik edilecektir. Tarafların kararı ile belirlenecek bir yüzdeye kadarki ve kriterlere uygun olan ikili işbirliği ve tarafların kararıyla kabul edilecek bazı özel durumlardaki bölgesel işbirliği; en azından aşağıdaki hususlar sağlandığında Çok-tarafli Fon'a bir katkı olarak değerlendirilebilir :

(a) Kesinlikle bu Protokol hükümlerine uyma ile ilişkili olur,

(b) Ek kaynaklar sağlar,

(c) Üzerinde anlaşmaya varılmış ek maliyetleri karşılar.

7. Taraflar her mali dönem için Çok-tarafli Fon'un programına ait bütçesine ve her taraf devletin bu Fon'a yapacağı iştiraklerin yüzdesine karar vereceklerdir.

8. Çok-tarafli Fon kaynaklarının harcanması, faydalanan tarafın muvafakatıyla yapılmaktadır.

9. Bu Madde kapsamındaki Tarafların kararları mümkün olduğu kadar oy birliği ile alınacaktır. Oy birliği sağlama yolundaki tüm çabaların karşılıksız kalması ve bir karara ulaşılamaması durumunda kararlar, 5 inci Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren tarafların çoğunluğunun bulunduğu ve oy kullandığı ve 5 inci Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet göstermeyen tarafların çoğunluğunun bulunduğu ve oy kullandığı toplantıda hazır bulunan ve oylamaya katılan tarafların üçte iki çoğunluğu ile kabul edilecektir.

10. Bu Madde'de oluşturulan Finans Mekanizması, çevre sorunları ile ilgili olarak gelecekte geliştirilebilecek herhangi bir düzenlemeyi etkilemeyecektir.

U. Madde 10A : Teknoloji transferi

Aşağıdaki Madde Protokol'e Madde 10A olarak eklenmiştir :

Madde 10A : Teknoloji Transferi

Tarafların her biri, finans mekanizması tarafından desteklenen programlara uygun olarak :

(a) 5 inci Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren taraf devletlere en elverişli, çevre açısından güvenli ikame maddelerinin ve ilgili teknolojilerin en geniş biçimde transferinin sağlanmasını temin etmek,

(b) Yukarıdaki (a) bölümünde söz edilen transferlerin adilane ve uygun koşullarda gerçekleşmesini temin etmek,

için mümkün olan her tedbiri alacaktır.

V. Madde 11 : Tarafların Toplantıları

Protokol'un 11 inci Maddesinin 4 (g) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilecektir :

(g) Kontrol önlemlerinin ve geçiş maddeleri hakkındaki durumun 6 ncı Maddeye uygun olarak değerlendirilmesi;

W. Yürürlüğe girişten sonra katılan taraf devletler

Protokol'un 17 inci Maddesinde bulunan "2 nci ve 4 üncü Maddelerin" ibaresindeki "2 nci" kelimesinden sonra şu ibare eklenecektir :

2A'dan 2E'ye kadar olan Maddelerin,

X. Madde 19 : Çekilme

Protokol'un 19 uncu Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilecektir :

Tarafların herhangi biri Madde 2A'nın 1 inci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri üstlendikten itibaren dört yıl geçmesinden sonraki herhangi bir zamanda, Depozitere yazılı bildirimde bulunarak Protokol'den çekilebilecektir. Bu çekilme, bildirim Depoziter tarafından alınışından itibaren bir yıl geçtikten sonra veya çekilmesiyle ilgili bildirimde belirtilebilecek daha sonraki bir tarihte yürürlüğe girecektir.

Y. Ekler

Aşağıdaki ekler Protokol'e eklenecektir :

EK B

Kontrol altındaki maddeler

Grup	Madde	Ozon Tüketme Potansiyeli
Grup I		
$CF_3 Cl$	(CFC-113)	1.0
$C_3 FCl_5$	(CFC-111)	1.0
$C_2 F_2 Cl_4$	(CFC-112)	1.0
$C_3 FCl_7$	(CFC-211)	1.0
$C_3 F_2 Cl_6$	(CFC-212)	1.0
$C_3 F_3 Cl_5$	(CFC-213)	1.0
$C_3 F_4 Cl_4$	(CFC-214)	1.0
$C_3 F_5 Cl_3$	(CFC-215)	1.0
$C_3 F_6 Cl_2$	(CFC-216)	1.0
$C_3 F_7 Cl$	(CFC-217)	1.0
Grup II		
CCl_4	Karbon tetraklorür	1.1
Grup III		
$C_2 H_3 Cl_3$	1,1,1-trikloroetan (metil kloroform)	0.1

* Bu formül 1,1,2 - trikloroetana karşılık gelmez.

EK C

Geçiş Maddeleri

Grup	Madde
Grup I	
$CHFCI_2$	(HCFC-21)
$CHF_2 Cl$	(HCFC-22)
$CH_2 FCl$	(HCFC-31)
$C_2 HFCl_4$	(HCFC-121)
$C_2 HF_2 Cl_3$	(HCFC-122)
$C_2 HF_3 Cl_2$	(HCFC-123)
$C_2 HF_4 Cl$	(HCFC-124)
$C_2 H_2 FCl_3$	(HCFC-131)
$C_2 H_2 F_2 Cl_2$	(HCFC-132)
$C_2 H_2 F_3 Cl$	(HCFC-133)
$C_2 H_3 FCl_2$	(HCFC-141)
$C_2 H_3 F_2 Cl$	(HCFC-142)

EK C (devam)

Grup	Madde
$C_2 H_4 FCl$	(HCFC-151)
$C_3 HFCI_6$	(HCFC-221)
$C_3 HF_2 Cl_5$	(HCFC-222)
$C_3 HF_3 Cl_4$	(HCFC-223)
$C_3 HF_4 Cl_3$	(HCFC-224)
$C_3 HF_5 Cl_2$	(HCFC-225)
$C_3 HF_6 Cl$	(HCFC-226)
$C_3 H_2 FCl_5$	(HCFC-231)
$C_3 H_2 F_2 Cl_4$	(HCFC-232)
$C_3 H_2 F_3 Cl_3$	(HCFC-233)
$C_3 H_2 F_4 Cl_2$	(HCFC-234)
$C_3 H_2 F_5 Cl$	(HCFC-235)
$C_3 H_3 FCl_4$	(HCFC-241)
$C_3 H_3 F_2 Cl_3$	(HCFC-242)
$C_3 H_3 F_3 Cl_2$	(HCFC-243)
$C_3 H_3 F_4 Cl$	(HCFC-244)
$C_3 H_4 FCl_3$	(HCFC-251)
$C_3 H_4 F_2 Cl_2$	(HCFC-252)
$C_3 H_4 F_3 Cl$	(HCFC-253)
$C_3 H_5 FCl_2$	(HCFC-261)
$C_3 H_5 F_2 Cl$	(HCFC- 262)
$C_3 H_6 FCl$	(HCFC-271)

MADDE 2 : YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. Bu değişiklik, Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü'na taraf olan devletler veya bölgesel ekonomik bütünleşme örgütlerince en az yirmi onay, kabul veya katılma belgesi sunulduğu takdirde 1 Ocak 1992 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu koşulun sözkonusu tarihe kadar gerçekleşmemesi durumunda, değişiklik bu koşulun sağlanmasını takip eden doksanncı günde yürürlüğe girecektir.

2. 1 inci paragrafın amaçları doğrultusunda, bir bölgesel ekonomik bütünleşme örgütü tarafından sunulan böyle bir belge, bu örgüte üye devletlerce sunulan belgelere ek bir belge olarak değerlendirilmeyecektir.

3. 1 inci paragraf uyarınca bu değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra, Protokol'e taraf herhangi bir devlet tarafından değişiklik için onay, kabul veya katılma belgesinin sunulmasını takip eden doksanncı günde sözkonusu değişiklik bu taraf devlet için yürürlüğe girecektir.